

IT bezpečnost Phishing

Školení pro uživatele sítě WEBnet

ÚVOD

Teroristický útok vs. Kybernetický útok

- ▶ Několik společných rysů
 - ▶ **Útočník** (terorista vs. hacker)
 - ▶ **Cíl** (osoby na vymezeném prostoru vs. zaměstnanci ZČU)
 - ▶ **Zbraň** (bomba vs. email se závadnou přílohou nebo odkazem)

Teroristický útok vs. Kybernetický útok

- ▶ Několik společných rysů
 - ▶ **Útočník** (terorista vs. hacker)
 - ▶ **Cíl** (osoby na vymezeném prostoru vs. zaměstnanci ZČU)
 - ▶ **Zbraň** (bomba vs. email se závadnou přílohou nebo odkazem)

- ▶ Jeden odlišný rys
 - ▶ Lidé se při teroristickém útoku dají na útěk ...
 - ▶ ALE uživatelé PC při kybernetickém útoku klikají ...

Nepříjemné důsledky

- ▶ Ovládnutí počítače útočníkem
 - ▶ Využití výkonu počítače
 - ▶ Odposlechnutí přihlašovacích údajů
 - ▶ Počítač s kamerou ⇒ přenos obrazu a zvuku, pořizování záznamu
 - ▶ Zneužívání počítače k dalším (kyber)útokům
 - ▶ Zašifrování vašich souborů
- ▶ Únik informací
 - ▶ Přihlašovací údaje
 - ▶ Výsledky výzkumu
 - ▶ ...

TO JE SMŮLA
JAKOU BYCH
TEDA NIKOMU
NEPŘÁL ...

Phishing? Phishing!

Phishing

- ▶ „Rhybaření“ = „lákání na udičku“
 - ▶ Cíleno na uživatele
 - ▶ Donucení ke sdělení informací (jméno a heslo)
 - ▶ Využití „sociálního inženýrství“
- ▶ Typické triky
 - ▶ Vydávání se za autoritu
 - ▶ Hrozba ztráty (příležitosti)
 - ▶ Časová tíseň

VÁŠ E-MAIL BYL ZABLOKOVÁN!
VY KLIKNĚTE [ZDE](#) A OBNOVIT.
JINAK BUDE ÚČET SMAZÁN DO
32 MINUT!

HELPDESK CIV

Typy phishingu: Žádost o heslo

- ▶ E-mail s požadavkem o **heslo**
- ▶ Hlavní zásada – **nikdy nikomu** jakýmkoli způsobem nesdělujte heslo!

```
Subject: Vážený uživateli
Date: Mon, 21 Mar 2011 10:00:01 +0100
To: undisclosed-recipients: ;
From: "helpdesk@zcu.cz" <helpdesk091@peoplepc.com>
Reply-To: "helpdesk@zcu.cz" <acupgrade@superposta.com>

Vážený uživateli

Naším cílem je poskytovat kvalitní podporu pro naše zákazníky.
Takže můžeme nejlépe pomoci, odpovědět na následující poté, co jste obdrželi.

V současné době provádí údržbu a aktualizaci našich
Služby účtů databáze, a jako výsledek této vaši
Účty musí být modernizovány.

Omlouváme se za způsobené potíže.

Pokud se tak nestane do 72 hodin bude okamžitě
vypnuté svůj účet z naší databáze.

Prosím, vyplňte formulář níže.

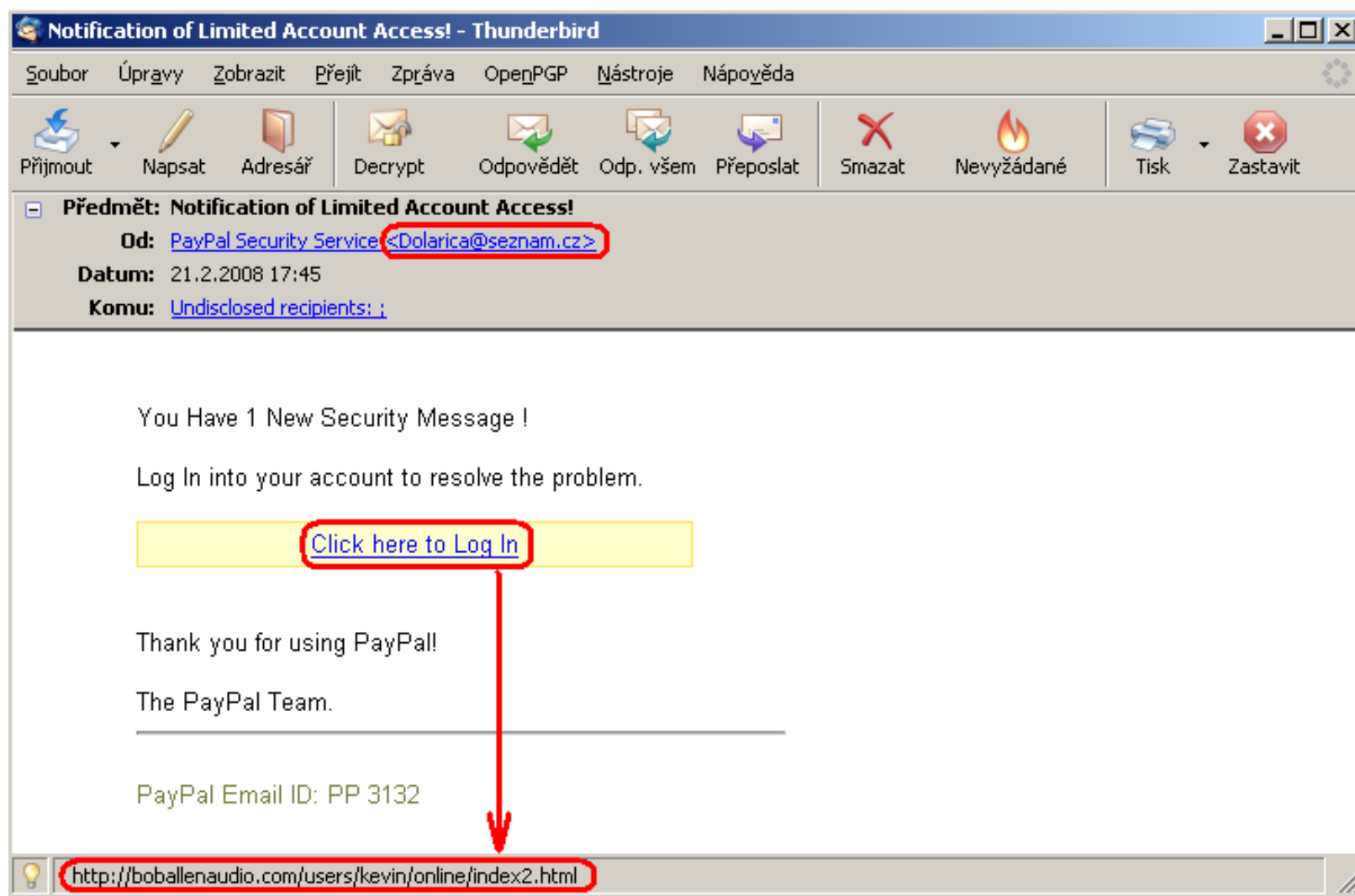
Název účtu:.
heslo:.

Přístupové Členové se dohodli, aby nás následovaly přijatelný Use Policy
Podmínky používání
(C) 1995-2011, Všechna práva vyhrazena
Veškerý obsah na tomto je k dispozici.
"Poštovním účtem PODPORA WEBMAIL ©
ABN 31088377860 Všechna práva vyhrazena

PeoplePC Online
A better way to Internet
http://www.peoplepc.com
```


Typy phishingu: E-mail s odkazem na stránku

- ▶ E-mail s odkazem na (vizuálně podobné) podvodné stránky

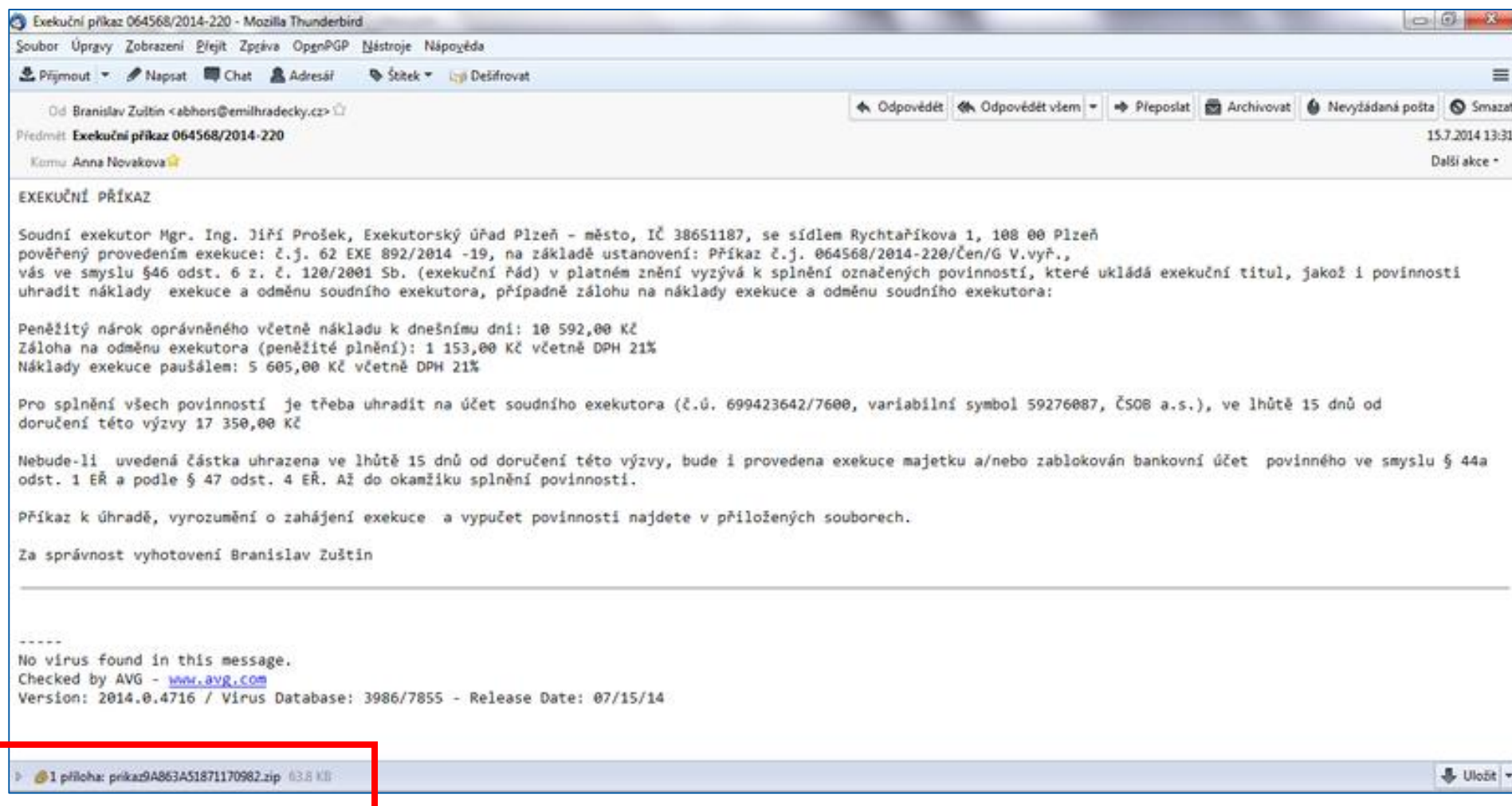

Typy phishingu: E-mail s odkazem na stránku

Typy phishingu: Závadná příloha

- ▶ E-mail se závadnou přílohou – např. exekuční příkaz, faktura...

The screenshot shows an email interface in Mozilla Thunderbird. The subject is "Exekuční příkaz 064568/2014-220". The sender is "Branislav Zuštin <abhors@emilhradecky.cz>". The recipient is "Anna Novakova". The email body contains a formal document titled "EXEKUČNÍ PŘÍKAZ" (Enforcement Order) from a court executor, Mr. Ing. Jiří Prošek. The document details a debt of 10,592.00 Kč and a 15-day deadline for payment. At the bottom of the email, a security warning states "No virus found in this message." and provides technical details from AVG. A red box highlights the attachment bar at the bottom, which shows a file named "prikaz9A863A51871170962.zip" (63.8 KB).

Odkazy (nejen) v e-mailech

Rozbor odkazu (URL – Uniform Resource Locator)

<http://www.gjszlin.cz/gztgm/dispnews.php?idm=1&p=3>

protokol

název serveru

cesta

název skriptu

parametry
stránky

Rozbor odkazu (URL – Uniform Resource Locator)

<http://www.gjszlin.cz/gztgm/dispnews.php?idm=1&p=3>

protokol

název serveru

cesta

název skriptu

parametry
stránky

U tří koťátek

Výčep

Rozbor názvu serveru (doménového jména)

komiks.civ.zcu.cz

U tří koťátek

Pražská

PLZEŇ

Rozbor názvu serveru (doménového jména)

komiks.civ.zcu.cz

komiks.civ.zdu.cz

Rozbor názvu serveru (doménového jména)

komiks.civ.zcu.cz

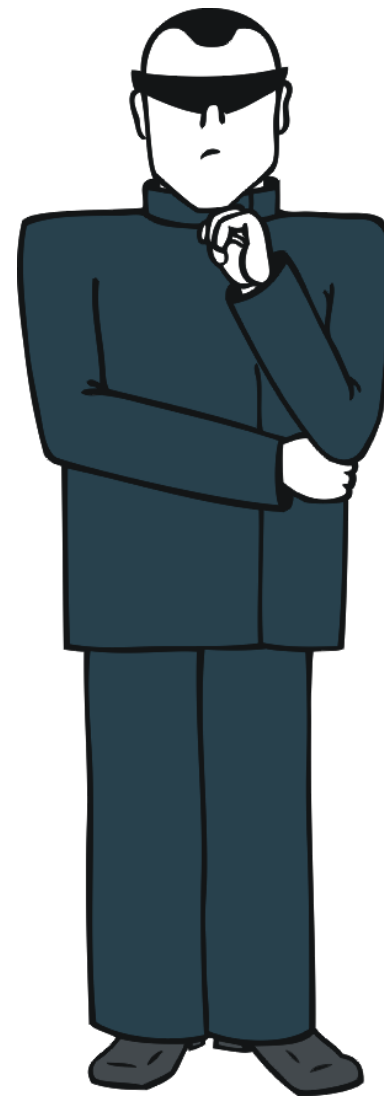

komiks.civ.zcu.bz

Malý kvíz

<http://xafylopaxwzwhcxwla.com>

<http://xafylopaxwzwhcxwla.com>

ADWARE

<https://www.lanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogoch.co.uk/>

<https://www.llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllantysiliogogogoch.co.uk/>

WEBOVÉ STRÁNKY OBCE VE
WALESU, KTERÁ DRŽÍ SVĚTOVÝ
REKORD V DÉLCE NÁZVU.

<http://apple.com/iphone7>

<http://apple.com/iphone7>

OFICIÁLNÍ STRÁNKY VÝROBCE
ELEKTRONICKÝCH ZAŘÍZENÍ
ZNAČKY APPLE.

<http://apple.com-iphone7.com>

<http://apple.com-iphone7.com>

MALWARE

<http://goo.gl/Qaloqr>

<http://goo.gl/Qaloqr>

ZKRÁCENÝ ODKAZ NA
[HTTP://SUPPORT.ZCU.CZ](http://support.zcu.cz)

Jak se v tom vyznat?

Není to jednoduché

TO MI, TEDY ŘEKNĚTE,
CO MÁM DĚLAT ...

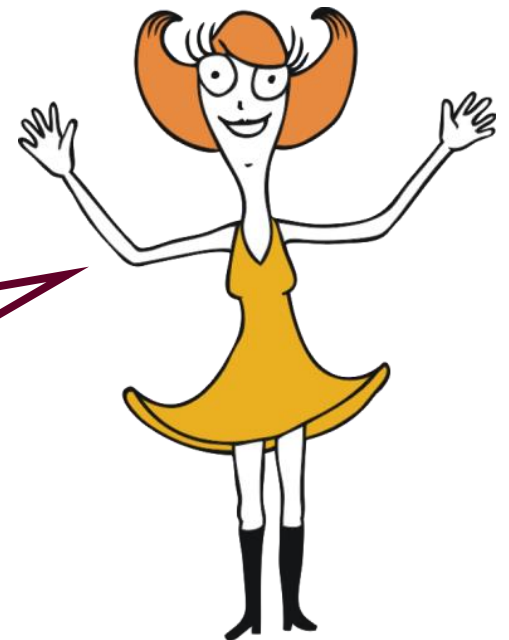

- ▶ Obecné pravidlo neexistuje
 - ▶ Více informací, znalostí = výhoda
- ▶ Dobře připravený a cílený podvod
 - ▶ Problém pro každého
- ▶ Běžné podvody
 - ▶ Zvládne poznat každý
 - ▶ Drtivá většina

Jste důležití!

- ▶ **Technické prostředky**
 - ▶ Na ZČU aplikovány
 - ▶ Dokáží reagovat na nové hrozby až se zpožděním
- ▶ **Uživatel sítě WEBnet**
 - ▶ Nejúčinnější obrana
 - ▶ Je-li poučen a jedná s chladnou hlavou

VŠICHNI JSTE DŮLEŽITÍ A
BEZ VÁS TU BEZPEČNOST
PROSTĚ NEVYBUDUJEME.

Odhalte podvod v pěti krocích

1. krok

▶ Očividný spam

- ▶ Nevyžádané reklamní sdělení
- ▶ např. odpuzovač myší a potkanů 1+1 zdarma, super hadice, ...

Předmět: {Spam?} Odpuzovač myší + potkanů v akci 1 + 1, účinný i proti hmyzu
Od: "Otokar Zapletal" <otokarzg1w5pazapletal@henrygl.com>
Date: Mon, 24 Apr 2017 16:51:04 +0000

Odpuzovač myší + potkanů v akci 1 + 1, účinný i proti hmyzu

Odpuzovač myší v senzační nabídce: jako bonus dostaneš ještě jeden »

Odpovědět Přeposlat Přesměrovat Archivovat Nevyžádaná pošta Smazat Více

Od <slavomirz5dnhtrcervenka@cannicool.com>☆

Předmět (Spam?) GRÁTIS hlavice ke každé hadici, i auto ti umyje

17.7.2017 10:24

Komu apadrta@civ.zcu.cz★

Je zde nejdelší zalévací hadice: 30 metrová hadice se silným proudem, super silná
[JARNÍ výprodej zalévacích hadic, nezamotávají se, vynikající cena](#)

[Další informace](#)

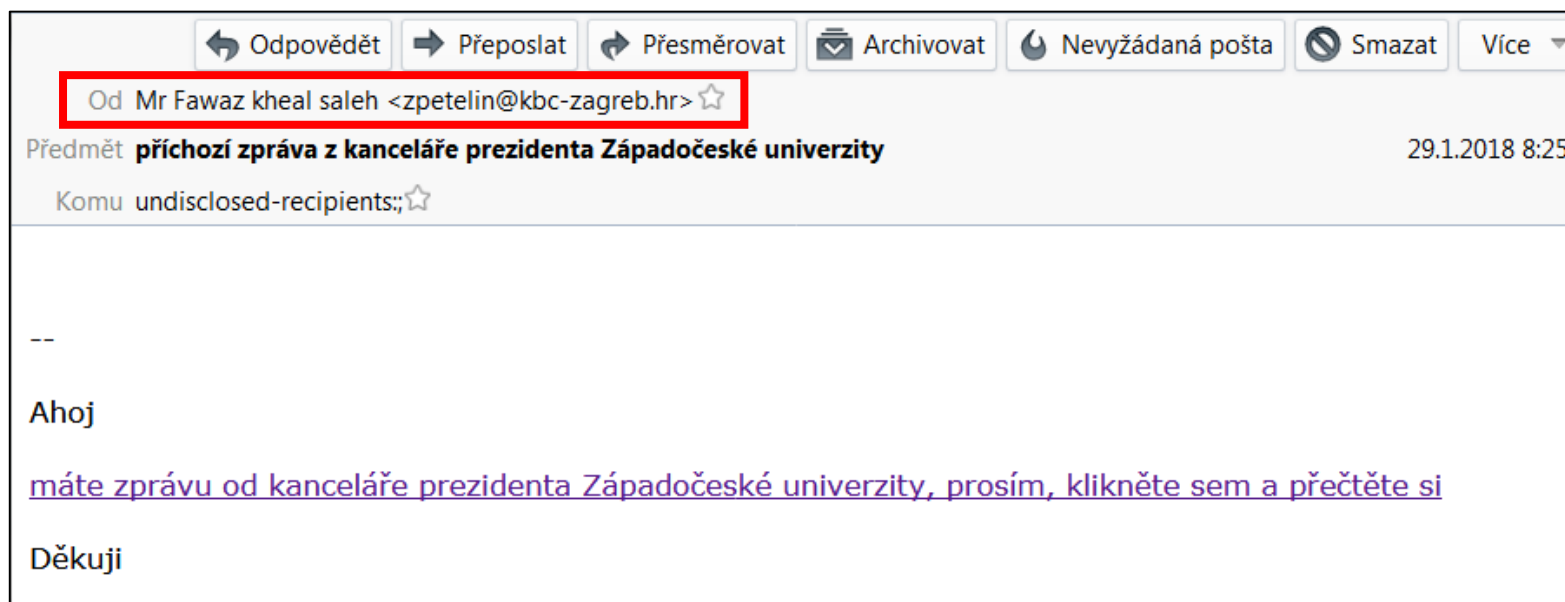
[Další informace](#)

GRÁTIS hlavice ke každé hadici, i auto ti umyje

2. krok

▶ **Podezřelého odesílatele**

- ▶ Znám odesílatele? Nebo aspoň doménu?
- ▶ Jméno (popisek) před adresou vs. e-mailová adresa
- ▶ Odesílatele lze podvrhnout – jistotou je elektronický podpis
- ▶ Odlišnost může být i pouze v jednom písmenu!
- ▶ Při podezření podvrhu ověřit jiným kanálem (např. telefonicky)

3. krok

▶ Podezřelý obsah

- ▶ Neočekávaný druh zprávy
 - ▶ Nabídky na seznámení, životopis, fakturu, ...
- ▶ Obsah není charakteristický pro odesílatele
 - ▶ Uklízečka upozorňuje na novou směrnici o publikacích do RIV
- ▶ Neodpovídající jazyk
 - ▶ Česká banka píše anglicky
 - ▶ Pan herrmann.muller@web.de píše česky
- ▶ Neodpovídající úroveň jazyka
 - ▶ Hovorový jazyk v „oficiální zprávě“ apod.
- ▶ Obsahuje odkazy na pochybné stránky

Váš účet byl zablokován, pro obnovení klikněte na [odkaz](#).

Do 24 hodin bude smazán!

<http://virus.zaviruj.me/>
Přechod na odkaz:Ctrl+kliknutí

4. krok

- ▶ **Přítomnost psychologického nátlaku**
 - ▶ Zaklínání se autoritou
 - ▶ My můžeme (odebrat, zablokovat, pokutovat, ...)
 - ▶ Hrozba ztráty (příležitosti)
 - ▶ Přijdete o ...
 - ▶ Nedostanete ...
 - ▶ Časová tíseň
 - ▶ Teď, hned, spěchejte
 - ▶ Kupujte, nebudou!

5. krok

▶ **Podezřelé přílohy**

▶ Proč zrovna příloha?

▶ Cíl útočníka: spustit kód (aplikaci)

▶ Způsob spuštění: uživatel

▶ Sociální inženýrství

▶ Pretexting (v textu se píše o faktuře ⇒ musí to být faktura)

▶ Výzva k povolení „spuštění“

▶ Makra v kancelářských aplikacích (MS Office, Libre Office)

▶ Javascript / přístup na web v PDF souborech

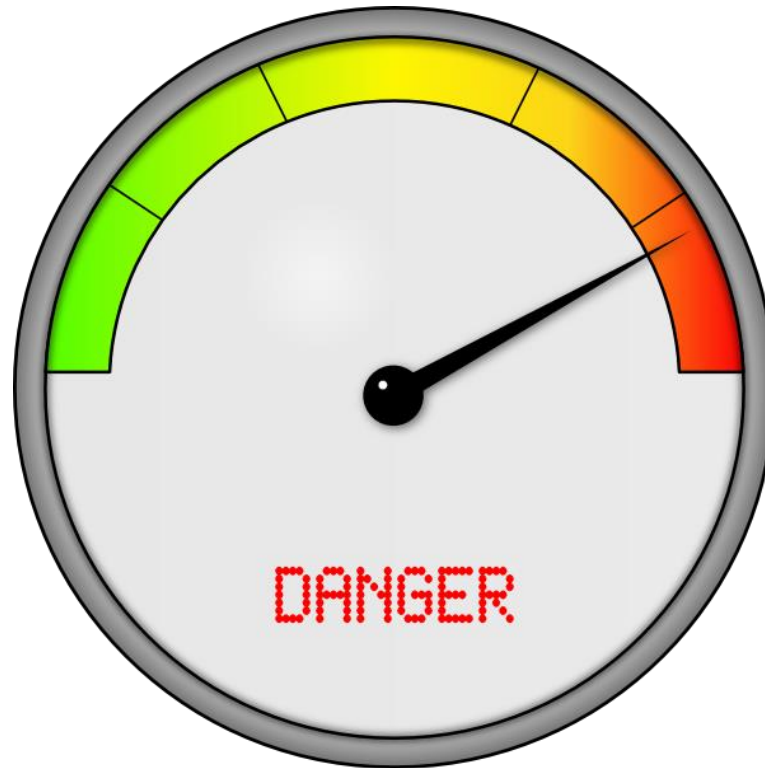
▶ Přípona souboru = dobré vodítko

▶ Ve výchozím stavu ... skryty ☹

▶ Podezřelé: .zip, .rar, .exe, .js, .bat, .wsf atd.

Vyhodnocení doručené zprávy

Určitě je v pořádku

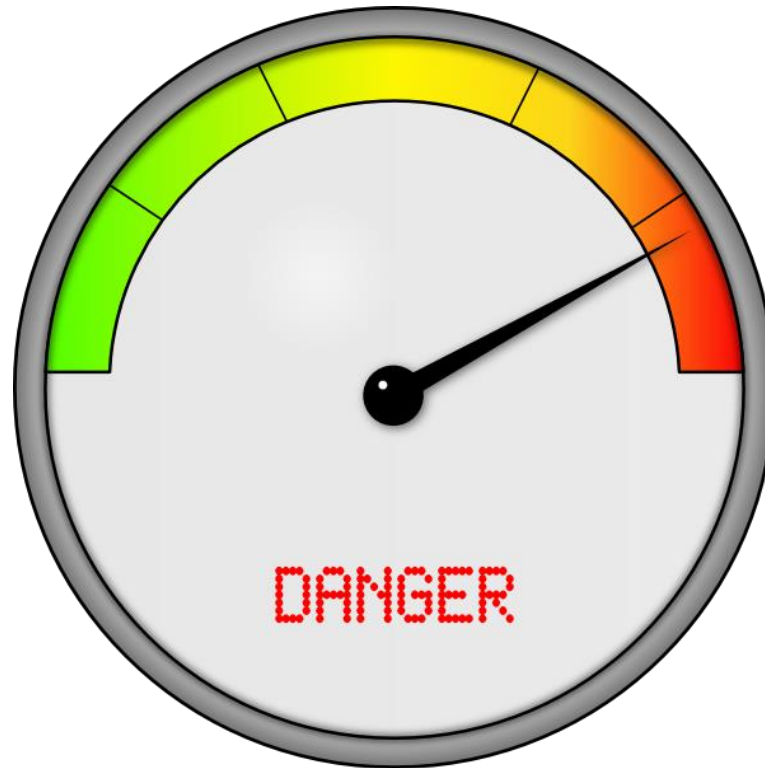

Určitě je to podvod

Vyhodnocení doručené zprávy

Určitě ... NEVÍM

Určitě je v pořádku

Určitě je to podvod

Kdo mi pomůže rozhodnout?

▶ Dilema

- ▶ Možná jde podvod ⇒ chci ignorovat
- ▶ Možná je to pracovní povinnost ⇒ chci otevřít

▶ Možné řešení

- ▶ Poradte se s pracovníky CIV
- ▶ Přepošlete operator@service.zcu.cz
- ▶ Zjistíte, co si myslíme my

A JÁ SE NA TO
MRKNU OSOBNĚ

Mám jistotu, že to je podvodný e-mail, co dál?

- ▶ „Novinky“ na stránce uživatelské podpory
 - ▶ <http://support.zcu.cz/>
- ▶ Je tam popsán „můj podvodný e-mail“?
 - ▶ Není ⇒ nahlásím (pře pošlu) zprávu na operator@service.zcu.cz
 - ▶ Je ⇒ můžu také poslat (statistika – vyhodnocení počtu)
- ▶ Rozhodně se neřídím instrukcemi v e-mailu
 - ▶ Neklikám na odkazy
 - ▶ Neotvírám přílohy
 - ▶ Neodpovídám
 - ▶ Neposílám údaje

PARÁDA, POZNALA JSEM
PODVOD ... ALE CO TEĎ?

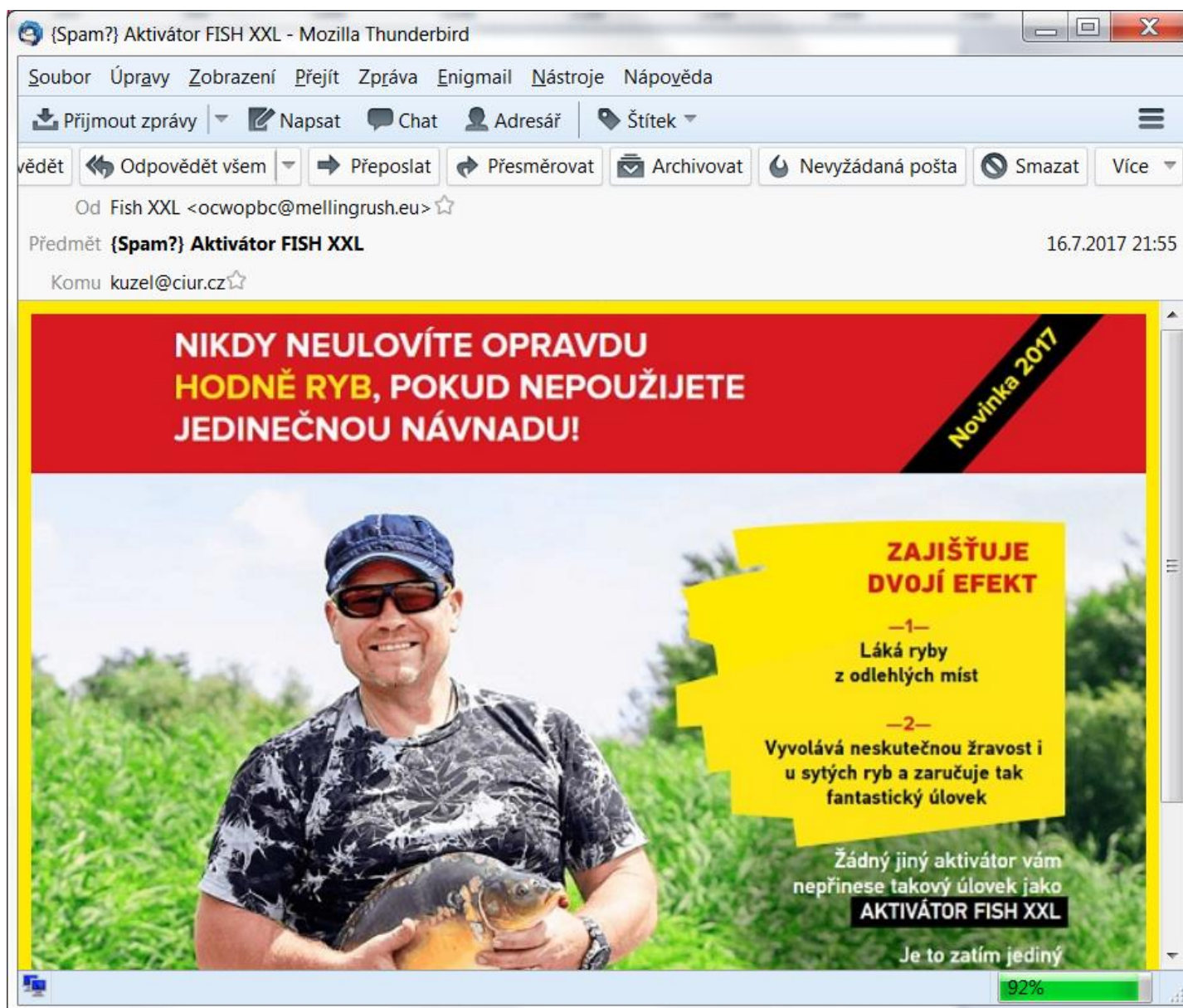

Co už víte?

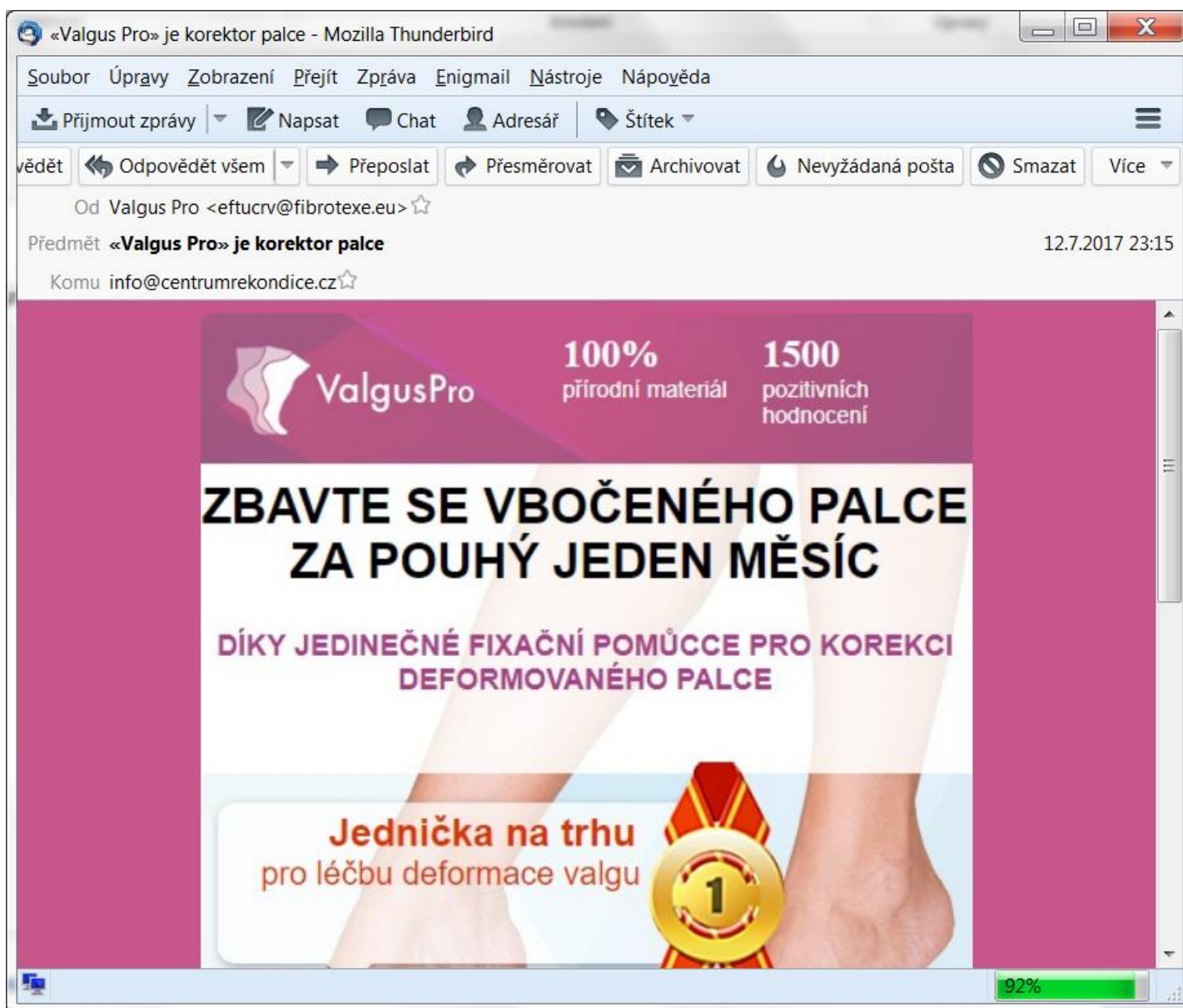
- ▶ Co hrozí po úspěšném útoku
- ▶ Co je phishing, jeho typy a znaky
- ▶ Co byste měli poznat sami
- ▶ Jak se správně zachovat
- ▶ Kdo vám pomůže, když si nevíte rady

Ukázky z praxe

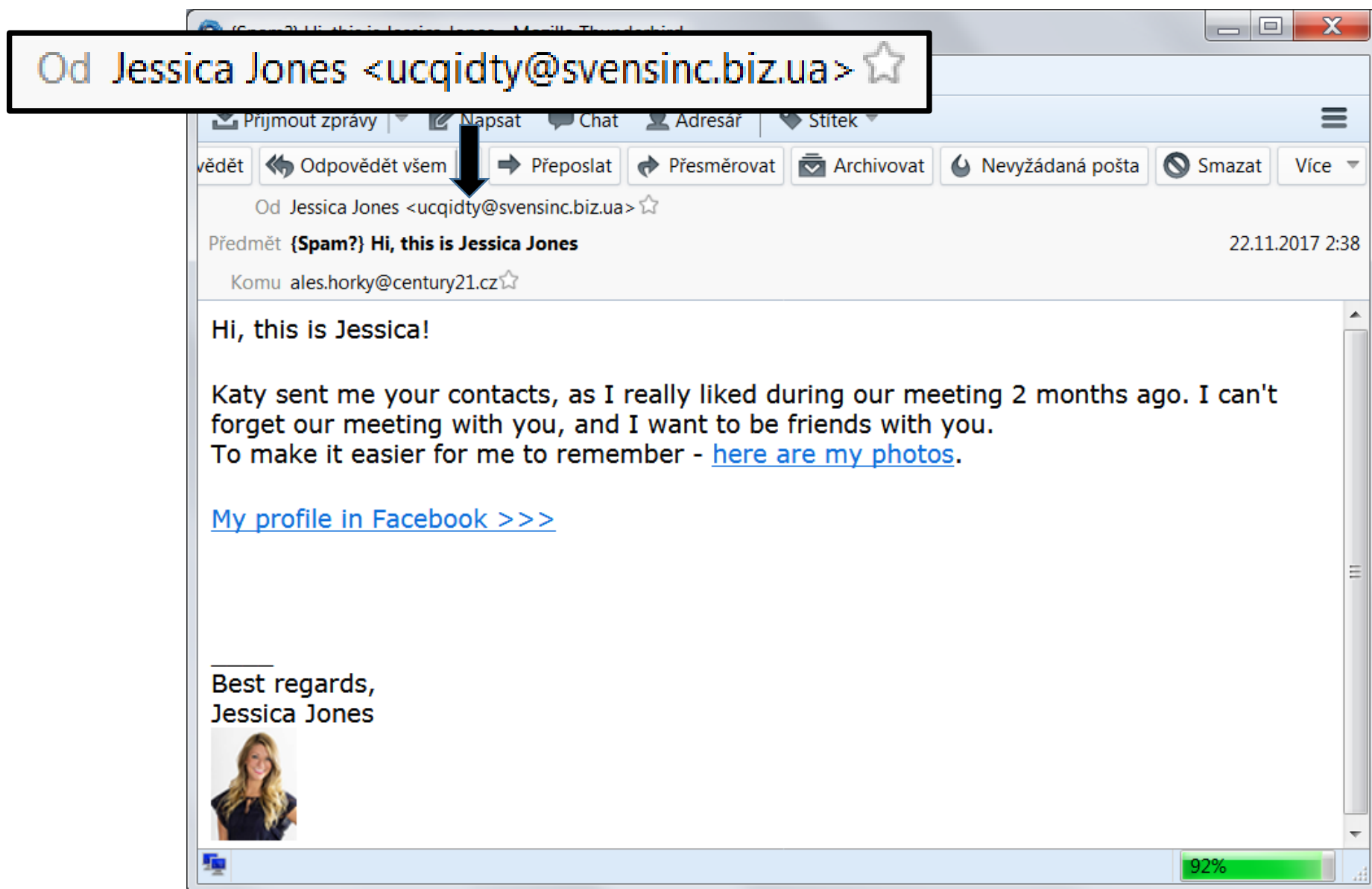
E-mail č. 1 – Očividný spam

E-mail č. 2 – Očividný spam

E-mail č. 3 – Podezřelý odesílatel

E-mail č. 4 – Podezřelý odesílatel

Od Lonely Danulenska <bluster150@zeus.eonet.ne.jp> ☆

☑ Přijmout zprávy | ✎ Napsat | Chat | 👤 Adresář | 🏷 Štítek ▾

↩ Odpovědět | ↩ Odpovědět všem ▾ | ➡ Přeposlat | ➡ Přesměrovat | 📁 Archivovat | 🔄 Nevyžádaná pošta | 🗑 Smazat | ☰ Více ▾

Od Lonely Danulenska <bluster150@zeus.eonet.ne.jp> ☆

Předmět **Dobry den! Jak je vas den? Jmenuji se Dana.** 2.1.2018 10:06

Odpověď Lonely Danulenska <dan.paradies964@gmail.com> ☆

Komu krakonos@nomi.cz ☆

Dobre odpoledne! Jak se citite? Me jmeno je velmi krasna - Dana, ze jsem v krasnem veku - Mam 30 let. Nejsem vdana, nemam deti. Mym snem je najit osobu, se kterymi se budeme navzajem rozumime a vymenovat si nazory. Chci najit silny, odvazny, zodpovedny clovek, se kterym by to byt bezpecne.. Nechci hrat zadne hry, jsem hledal nekoho, kdo me bude milovat a nikdy nebude podvadet. Budu cekat na vasi odpoved' prostrednictvim e-mailu. To nejlepsi nas teprve ceká. S pranim vseho nejlepsiho, Danuska,

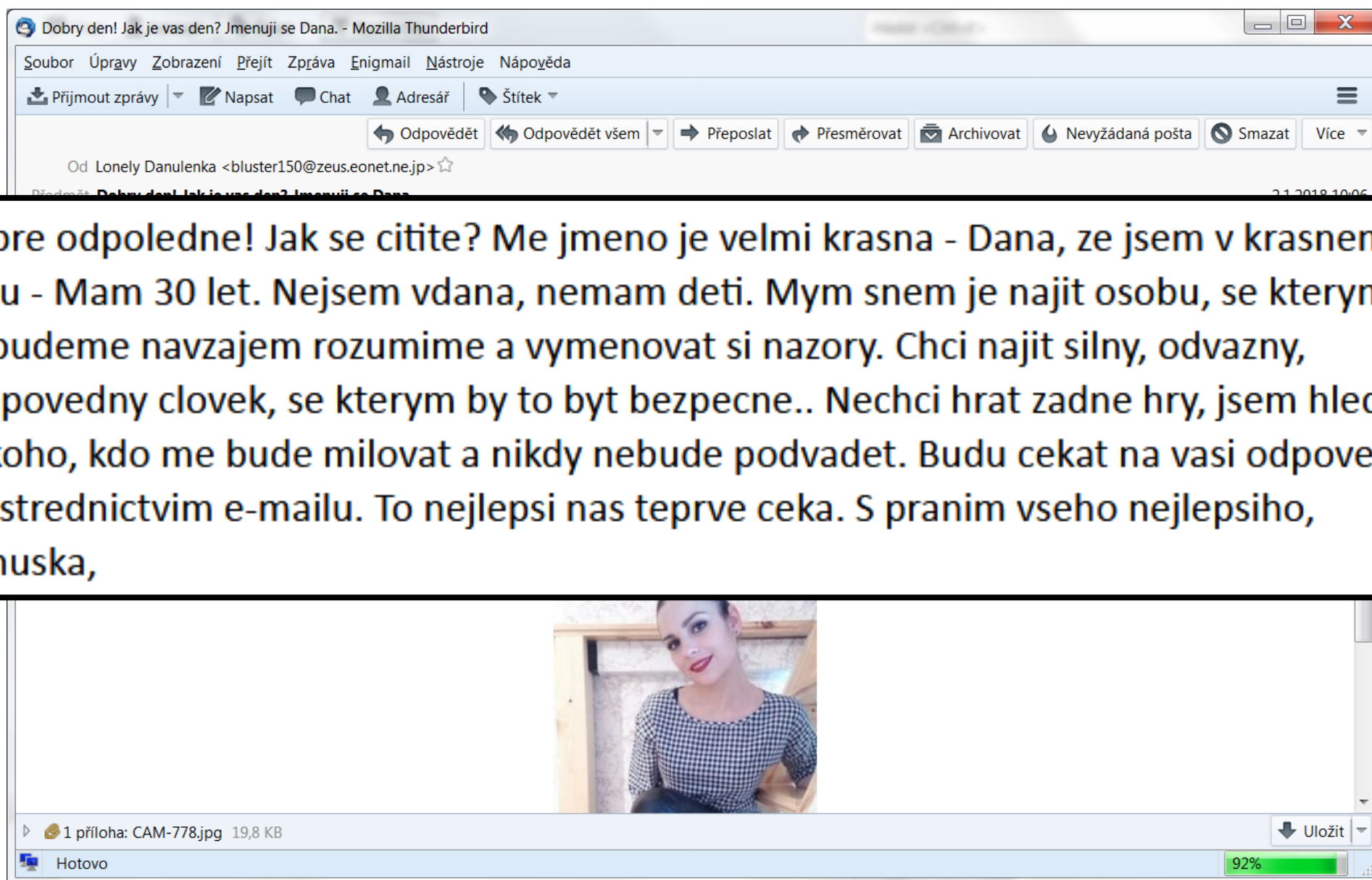
—CAM-778.jpg—

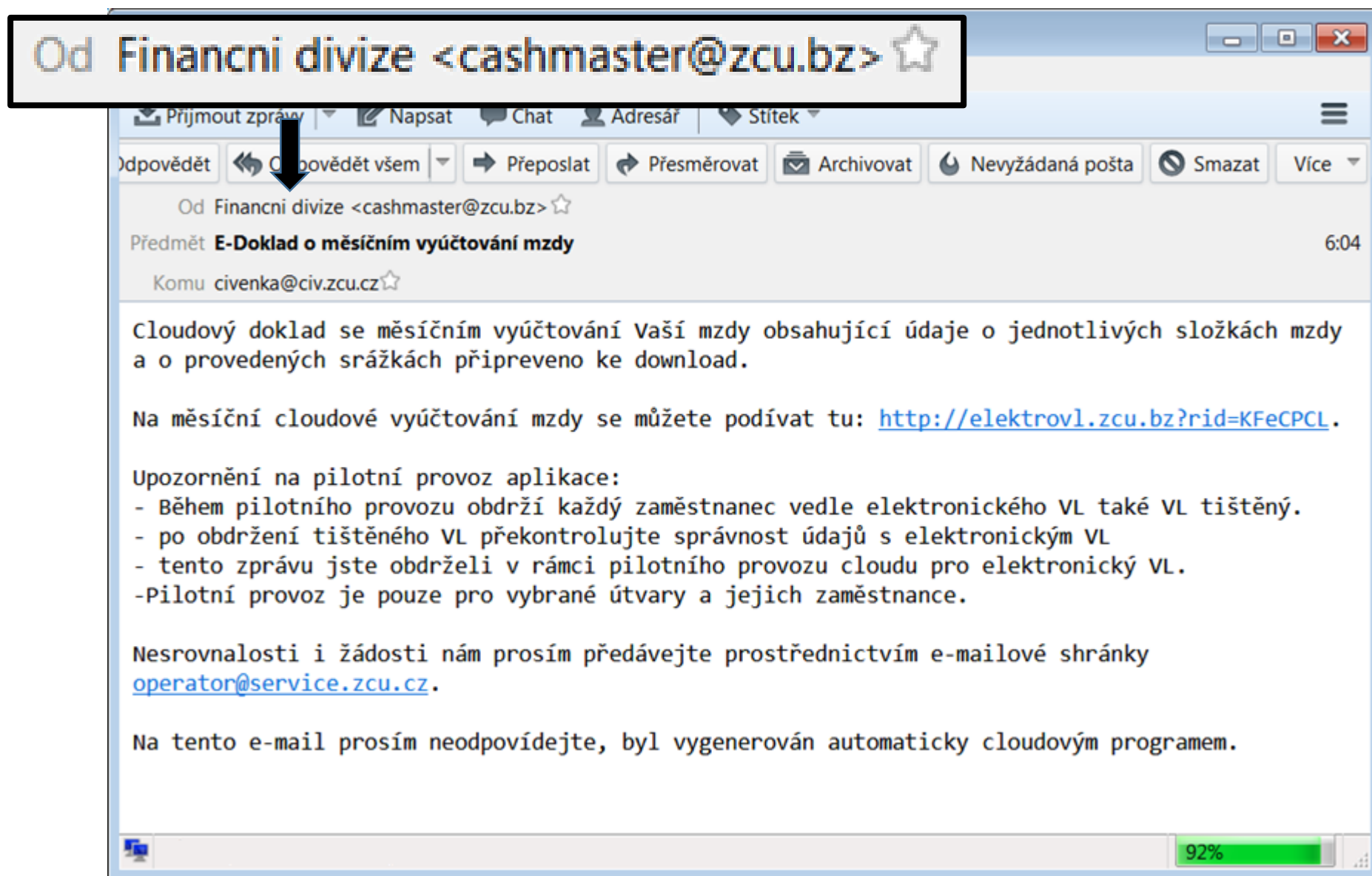
1 příloha: CAM-778.jpg 19,8 KB

Hotovo 92%

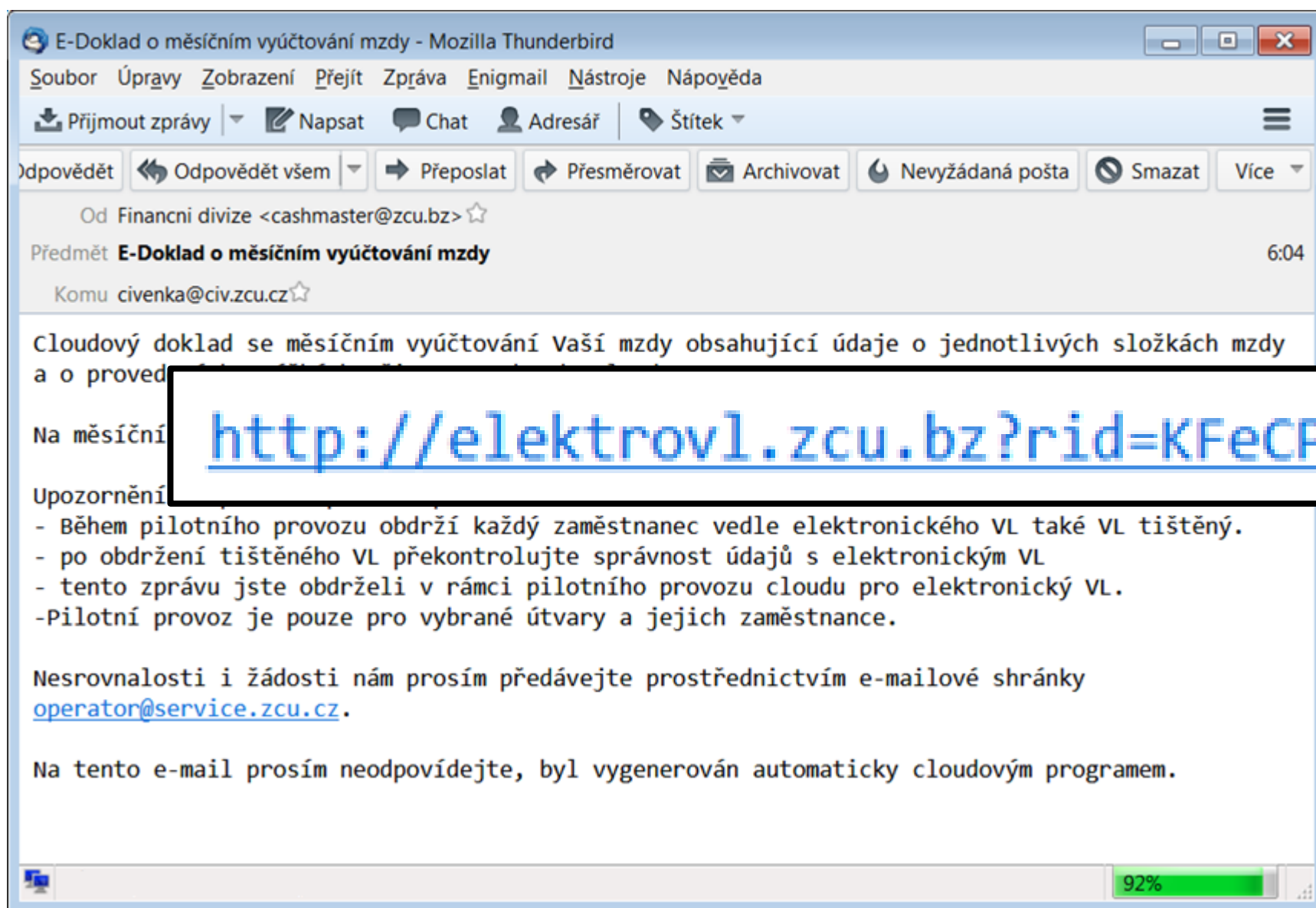
E-mail č. 4 – Podezřelý obsah

E-mail č. 5 – Podezřelý odesílatel

E-mail č. 5 – Podezřelý obsah (odkaz)

E-mail č. 5 – Odkazovaná stránka

Soubor Úpravy Zobrazit Historie Záložky Nástroje Nápověda

Západočeská univerzita v Plzni - 1 x +

webkdc.zcu.cz/login.fcgi?RT=W Hledat

Nejnavštěvovanější

Orion WebAuth

 ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

Orion login:

Heslo (password):

Toto připojení není zabezpečeno. Zadané přihlašovací údaje mohou být vyzrazeny. Zjistit více

[Nápověda](#) | [Nechci se přihlásit](#)

Kde to jsem? Kam jsem se to zase dostal?
Webový server, na který se snažíte přihlásit, byl zařazen do domény jednotného přihlášení (single sign-on, SSO), a vyžaduje ověření vaší identity platným uživatelským jménem a heslem. Stránka, na které se právě nacházíte, je vstupním bodem k webovým serverům ZČU zařazeným pod systém jednotného přihlašování. To znamená, že svoji identitu prokážete skrze tuto stránku prvnímu serveru, na který chcete přistupovat, a tím jste automaticky přihlášen(a) i k ostatním serverům v doméně.

Výhody
Větší pohodlí pro uživatele (heslo zadávají jen jednou) a technicky vyšší bezpečnost: mezi prohlížečem a webovým serverem se neposílá heslo, ale jen autentizační token. Platnost tokenu je navíc časově omezena.

Důležitá upozornění!
 Nikdy nezadávejte Orion jméno a heslo do webových formulářů, pokud se nejedná o přihlašovací stránku systému WebAuth (tato stránka) nebo oficiální webový nástroj pro změnu hesla. Obě aplikace jsou provozovány na stroji *webkdc.zcu.cz!!!*

Po zadání hesla se zpřístupní všechny servery, včetně těch, se kterými právě nepracujete. Je zde větší riziko zneužití přístupových práv uživatele, odejde-li od počítače. Pro bezpečné odhlášení je potřeba ukončit webový prohlížeč.

E-mail č. 5 – Odkazovaná stránka

webkdc.zcu.bz/login.fcgi?RT=WC

Orion WebAuth

Orion login:

Heslo (password):

Toto připojení není zabezpečeno. Zadané přihlašovací údaje mohou být vyzrazeny. Zjistit více

[Nápověda](#) | [Nechci se přihlásit](#)

Kde to jsem? Kam jsem se to zase dostal?
Webový server, na který se snažíte přihlásit, byl zařazen do domény jednotného přihlášení (single sign-on, SSO), a vyžaduje ověření vaší identity platným uživatelským jménem a heslem. Stránka, na které se právě nacházíte, je vstupním bodem k webovým serverům ZČU zařazeným pod systém jednotného přihlašování. To znamená, že svoji identitu prokážete skrze tuto stránku prvnímu serveru, na který chcete přistupovat, a tím jste automaticky přihlášen(a) i k ostatním serverům v doméně.

Výhody
Větší pohodlí pro uživatele (heslo zadáváte jen jednou) a vyšší bezpečnost: mezi prohlížečem a webovým serverem se předává bezpečnostní autentizační token. Platnost tokenu je navíc časově omezená.

Důležitá upozornění!
Nikdy nezasílejte Orion jméno a heslo do e-mailů, ani je neuvádějte v žádném zprávním textu. Pokud se nejedná o přihlašovací stránku systému WebAuth (tato stránka) nebo oficiální webový nástroj pro změnu hesla. Obě aplikace jsou provozovány na stroji **webkdc.zcu.cz!!!**

Po zadání hesla se zpřístupní všechny servery, včetně těch, se kterými právě nepracujete. Je zde větší riziko zneužití přístupových práv uživatele, odejde-li od počítače. Pro bezpečné odhlášení je potřeba ukončit webový prohlížeč.

Toto připojení není zabezpečeno. Zadané přihlašovací údaje mohou být vyzrazeny. Zjistit více

E-mail č. 6 – Podezřelý obsah (trochu)

Nedodržování směrnice 10R/2008 - Mozilla Thunderbird

Soubor Úpravy Zobrazení Přejít Zpráva Enigmail Nástroje nápověda

Přijmout zprávy Napsat Chat Adresář Štítek

Odpovědět Odpovědět všem Přeposlat Přesměrovat Archivovat Nevyžádaná pošta Smazat Více

Od Ing. Jana Kruta <janakrut@zcu.cz> ☆

Předmět **Nedodržování směrnice 10R/2008** 0:39

Od Ing. Jana Kruta <janakrut@zcu.cz> ☆

při kontrole bylo zjištěno, že mnoho zaměstnanců řádně nečerpá dovolenou na zotavenou a porušuje tím směrnici rektora 10R/2008 (viz příloha). Pokud jste na seznamu těchto zaměstnanců (viz druhá příloha) neprodleně mne kontaktujte, v opačném případě hrozí propadnutí nesprávně čerpané dovolené.

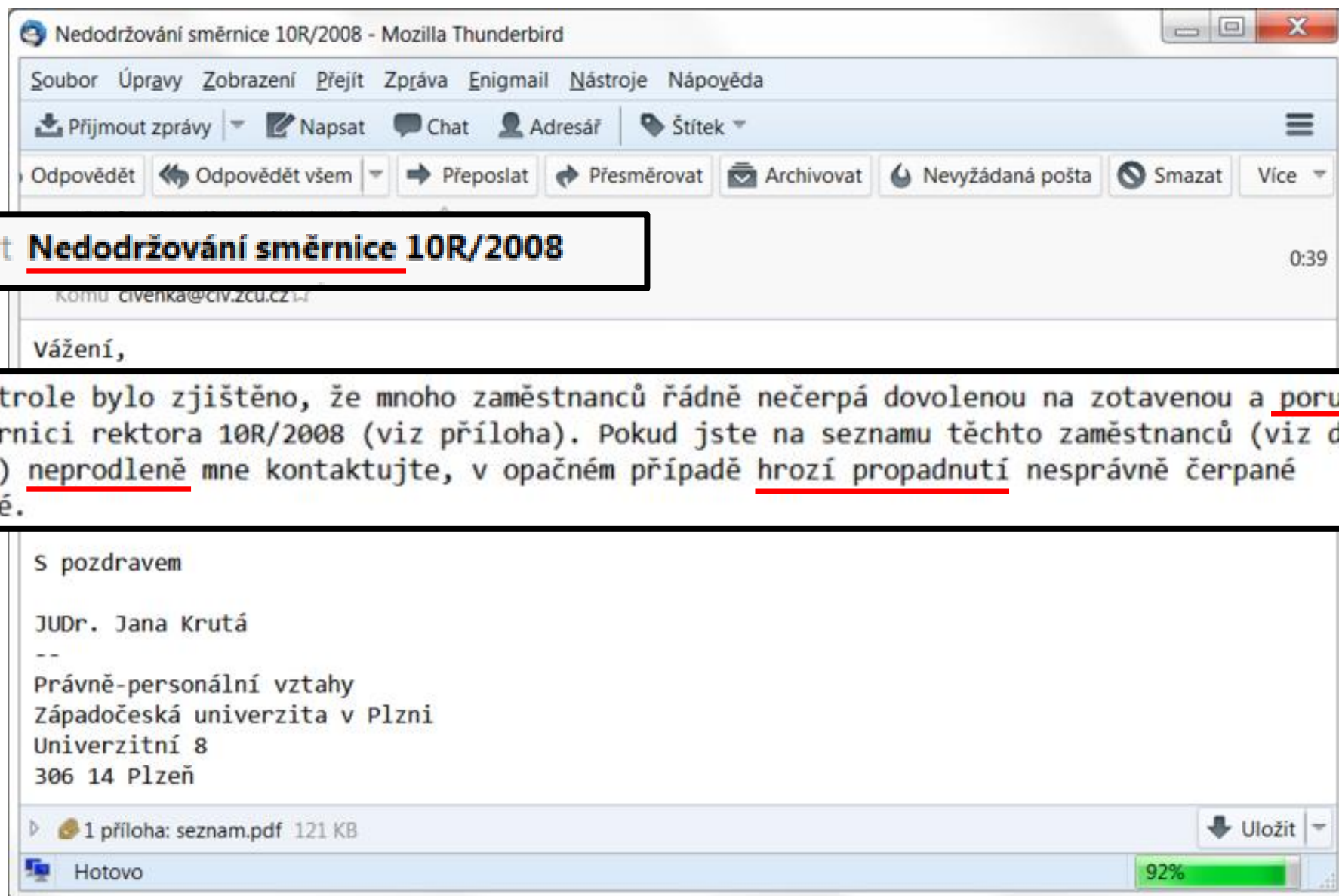
JUDr. Jana Krutá
--
Právně-personální vztahy

Západočeská univerzita v Plzni
Univerzitní 8
306 14 Plzeň

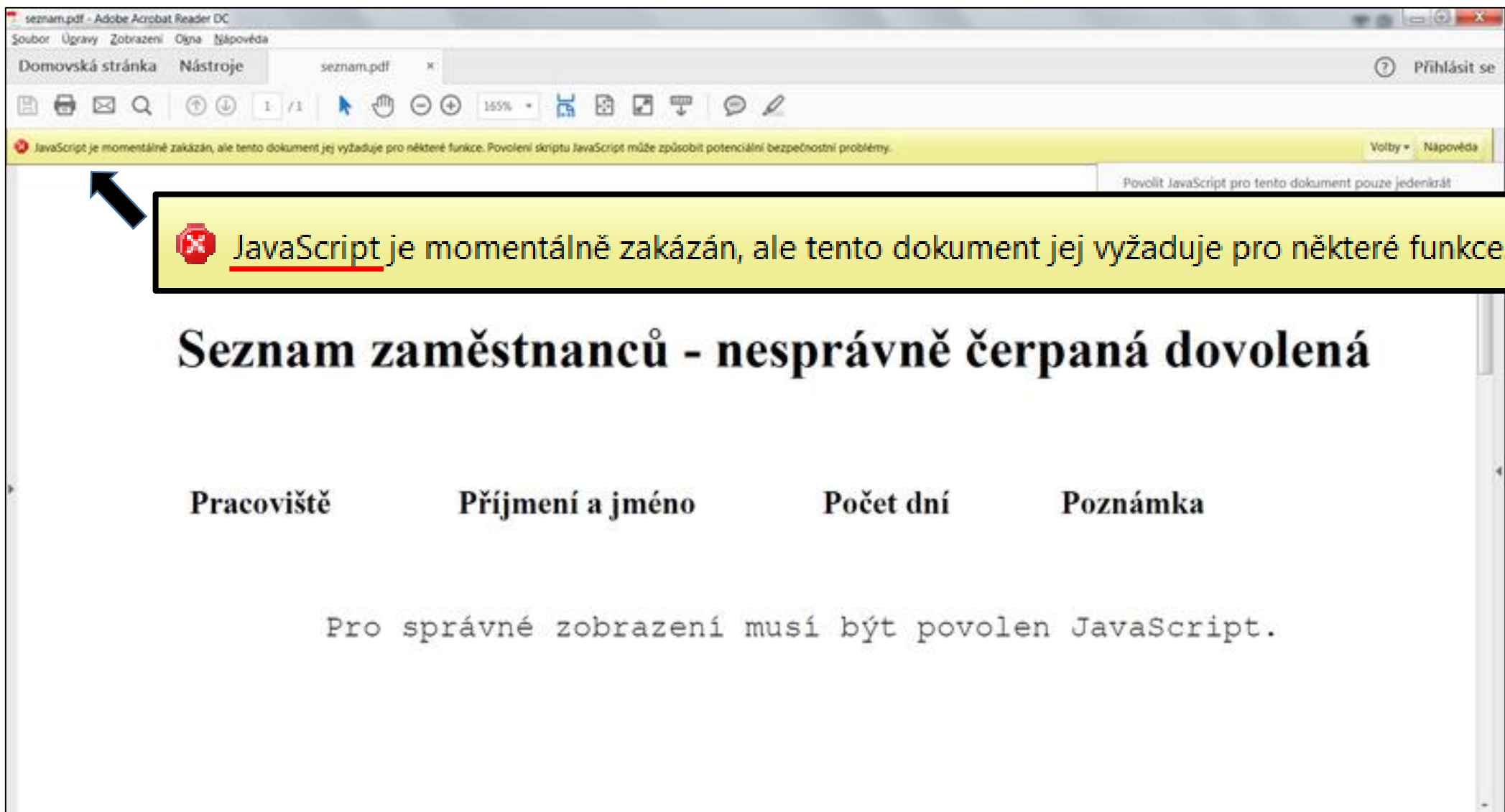
1 příloha: seznam.pdf 121 KB Uložit

Hotovo 92%

E-mail č. 6 – Psychologický nátlak

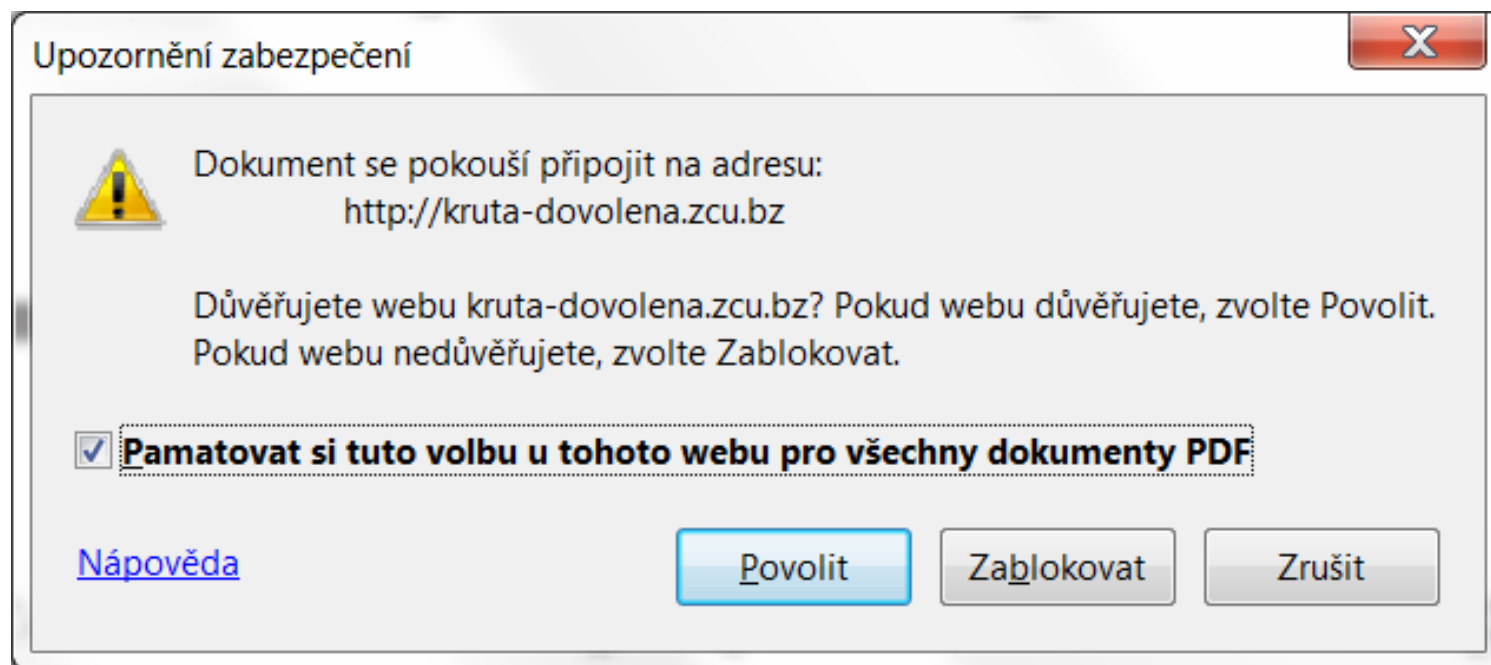
E-mail č. 6 – Podezřelá příloha

The screenshot shows the Adobe Acrobat Reader DC interface. A yellow warning bar at the top states: "JavaScript je momentálně zakázán, ale tento dokument jej vyžaduje pro některé funkce. Povolení skriptu JavaScript může způsobit potenciální bezpečnostní problémy." Below this, a larger yellow box contains the same message with a red 'X' icon and the text: "JavaScript je momentálně zakázán, ale tento dokument jej vyžaduje pro některé funkce." A black arrow points from the top-left corner of this box to the warning bar. The main content of the PDF is a table with the following structure:

Pracoviště	Příjmení a jméno	Počet dní	Poznámka
Pro správné zobrazení musí být povolen JavaScript.			

E-mail č. 6 – Podezřelá příloha

Dokument se pokouší připojit na adresu:
http://kruta-dovolena.zcu.bz

Děkuji za pozornost

Prostor pro diskusi

Aleš Padrta, Jiří Čepák

apadrta@civ.zcu.cz, cepakj@civ.zcu.cz